

**STRUER
KOMMUNE**

Budgetdirektiv 2017

Indhold

Lovgrundlag	3
Målsætninger	3
Mål	3
Budgetgrundlag	3
Økonomiske perspektiver.....	4
Budgetmetode.....	5
Budgettets udarbejdelse	5
Drift, skattefinansieret.....	5
Løn og selvforvaltning med overførselsadgang	6
Udgifter uden overførselsadgang	6
Forsyningsvirksomhed	7
Anlæg, skattefinansieret	7
Konto 7, Renter, tilskud, udligning, skatter.....	7
Konto 8, Balanceforskydninger	8
Udvidelser/ reduktioner – drift og anlæg.....	8
Den politiske proces.....	8
Byrådsseminarer mv.	9
Budgetbemærkninger.....	9
Flerårsbudgetter	9
Orientering af Hovedudvalg og lokaludvalg.....	9
Tidsplan	10

Lovgrundlag

I henhold til Lov om kommunernes styrelse skal Byrådet hvert år fastlægge de økonomiske rammer for kommunens aktiviteter. Rammerne fastlægges principielt kun for et år ad gangen, men af styringsmæssige årsager skal budgettet udarbejdes for en 4-årig periode.

Det er Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalgets opgave og ansvar at udarbejde forslag til årsbudget og flerårige budgetoverslag for det kommende regnskabsår.

Målsætninger

- Kommunens samlede udgifter til drift og anlæg samt renter og afdrag, herunder udgifter til nye projekter/aktiviteter, skal kunne rummes inden for kommunens forventede samlede indtægter.
- De økonomiske konsekvenser i forbindelse med den forventede befolkningsudvikling indgår i budgetoverslagsårene.
- Øgede skattefinansierede driftsudgifter, som ikke skyldes nye love/lovændringer, skal finansieres ved omprioritering/omstilling indenfor eksisterende driftsramme.

Mål

- Den skattefinansierede del af kommunens samlede kassebeholdning skal udgøre mindst 25 mio. kr. ved udgangen af året, ekskl. overførte bevillinger på drift, anlæg mv.
- Resultat for skattefinansieret ordinær drift skal i hvert enkelt år være på mindst 25 mio. kr.
- Minimumsramme til skattefinansierede anlægsprojekter på 25 mio. kr. pr. år.

Budgetgrundlag

- Beskatningsprocent 25,3.
- Grundskyldspromille 22,9.
- Der indarbejdes låneoptagelse i overensstemmelse med Social- og Indenrigsministeriets låneregler.

Økonomiske perspektiver	<p>Udgangspunktet for det kommende budgetarbejde er den budgetaftale, der blev indgået af forligspartierne i 2015 – for budget 2016-2019.</p> <p>Forligspartierne er enige om, at konsekvensen af Regeringens udmelding om et omprioreringsbidrag på 1 % i overslagsårene nødvendiggør, at der skal være et stærkt fokus på kommunens budget 2017 og overslagsår. Det vil stille store krav til kommunen, at tilpasse servicen i forhold til de aktuelle behov og økonomiske muligheder.</p> <p>For således at være mere proaktiv og få dialogen med medarbejdere i organisationen og høringsfora som ældegeråd og handicapråd bragt tidligere ind i processen, ønsker byrådet til budgettemadagen i maj 2016 fremlagt forslag til driftsreduktioner/driftsindtægter på samlet 20 mio. kr.</p> <p>Processen herfor, der er forankret i direktionen, er allerede i gang.</p> <p>En anden del af budgetarbejdet, som vejer tungt, er den store integrationsopgave der foregår i alle kommuner. Opgaven indebærer såvel økonomiske som praktiske udfordringer – bl.a. med boligplacering og med at skaffe job til de nye borgere. Sidstnævnte skal lykkes indenfor de tre første år – da kommunen derefter mister det såkaldte grundtilskud fra staten.</p> <p>Byrådet har truffet beslutning om skolestrukturen i Struer by og om opførelse af et nyt plejecenter i Struer by. Store projekter som vil kræve stærkt fokus på styringen af anlægsinvesteringerne, men også den daglige drift.</p> <p>Alt i alt må forventes, at der ikke blive flere penge at gøre med de kommende år. Det bliver en stor udfordring at få enderne til at nå sammen.</p>
--------------------------------	---

Budgetmetode

Ved udarbejdelse af budget 2017-2020 anvendes en kombination af *ramme- og blokbudgettering* - efter princippet: "Hvad har vi råd til"?

Rammebudgettering betyder bl.a.:

- At Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget inddrager Byrådet i f.eks. tværgående prioritering af ændringer i politikker og målsætninger.
- At Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget fastlægger og justerer - efter behov - fagudvalgenes driftsrammer og skaber total sammenhæng i kommunens samlede budget for 4-års perioden.
- At fagudvalgene i eget regi sikrer den bedste udnyttelse af ressourcer på driftssiden inden for den udmeldte ramme.

Der foretages ikke en egentlig beløbsmæssig udmelding af rammen. Rammen udledes via de principper der er fastlagt for budgetteringen af de enkelte områder. Disse principper er beskrevet efterfølgende heri.

Budgettets udarbejdelse

Generelt er det et mål, at budgettet bliver realistisk på alle områder – således at der i den sidste ende bliver størst mulig sammenhæng mellem budget og regnskab.

Store afvigelser mellem sidste års budget og regnskab vurderes med henblik på, om der er leveret den forventede service og om der fortsat er behov for midler fremadrettet, eller om den samme service vil kunne leveres mere effektivt.

Selvom der er størst fokus på budgetåret – er det vigtigt for den økonomiske styring, at budgetoverslagsårene budgetteres realistisk.

I forhold til udarbejdelse af budgettet er der fastlagt budgetmetode og principper for hvert af følgende områder:

- Drift, skattefinansieret
- Forsyningsvirksomhed
- Anlæg, skattefinansieret
- Renter, tilskud, udligning, skatter
- Balanceforskydninger

Byrådets og udvalgenes opgave er at udarbejde budgetforslag således:

Drift, skattefinansieret

Budgettet er delt op i følgende rammer med forskellige budgetprincipper:

- LØN OG SELVFORVALTNING med overførselsadgang
- UDGIFTER uden overførsel

Direktionen har kompetencen til at fordele udgifter og indtægter på rammerne.

Løn og selvforvaltning med overførselsadgang**Løn omfattet af lønsumsstyring**

Som hovedregel arbejdes der med LØNSUMSSTYRING. Det kombineres med en central pulje og mulighed for opsamling af midler i afdelinger/institutioners decentrale lønsummer.

Lønbudgetterne fremskrives fra 2016 til 2017 med den af KL udmeldte generelle stigningsprocent for løn.

De enkelte afdelinger/institutioner får i første omgang kun tilført den stigning, som direkte relaterer sig til de ansatte. Forskellen mellem dette beløb og den generelle stigning tilføres den centrale lønpulje.

Hertil kan komme et rådighedsbeløb som Direktionen så udlodder i starten af 2017 fra den centrale lønpulje til de enkelte afdelinger/institutioners lønbudget.

Herved fremkommer årets lønsum.

Selvforvaltning

De enkelte afdelinger og institutioner har i videst muligt omfang selvforvaltning på øvrige udgifter.

Budgetrammen for dette område er det budget 2017, der er opført i 2016-budgettet - fremskrevet med pris- og lønstigninger i henhold til KL's udmelding og korrigeret for byråds- og økonomiudvalgsbeslutninger siden vedtagelsen af budget 2016.

Udgifter uden overførselsadgang

Udover løn og selvforvaltning er der en række andre udgifter i budgettet – hvor kommunens frihedsgrad for fastlæggelse af serviceniveauet varierer fra ingen til hel frihed.

Budgetrammen for dette område er det budget 2017, der er opført i 2016-budgettet - fremskrevet med pris- og lønstigninger i henhold til KL's udmelding og korrigeret for byråds- og økonomiudvalgsbeslutninger siden vedtagelsen af budget 2016.

Denne budgetramme omfatter følgende to typer udgifter:

- A. Serviceudgifter
- B. Udgifter udenfor servicerammen

Fordelingen sker ud fra statens definition.

Efterfølgende beskrives budgetmetoden for de to udgiftsområder:

A. Serviceudgifter

Budgetrammen for dette område er det budget 2017, der er opført i 2016-budgettet - fremskrevet med pris- og lønstigninger i henhold til KL's udmelding og korrigeret for byråds- og økonomiudvalgsbeslutninger siden vedtagelsen af budget 2016.

Budgettet gennemgås og tilrettes til forventet udgiftsniveau med modpost på rammebesparelsen fra 2017. Af hensyn til arbejdet med sparekataloget, som skal være klar til byrådets budgettemadag den 30. maj 2016, skal alle ændringer til basisbudgettet være beregnet senest den 20. maj 2016 – således at der foreligger et overblik over hvor stor besparelsen i øvrigt skal være.

Dokumentation for ændringerne udarbejdes af fagafdeling i samarbejde med Økonomi og Løn.

På følgende udgiftsområder tilpasses budgetterne administrativt – ved modpost på kassen:

- El, varme og vand tilpasses i henhold til seneste regnskab, reguleret til budgetårets prisniveau
- Betaling til Midttrafik

På nogle områder kan budgetlægningen tilrettelægges på særlig vis – f.eks. via aftaler i et fælleskommunalt samarbejde.

Til brug for udvalgenes behandling af deres budget opsamles samtlige ændringer på en oversigt. Denne plus beskrivelser af ændringerne forelægges de enkelte udvalg.

B. Udgifter udenfor servicrammen (overførsler)

Forventede mer- eller mindreudgifter i forhold til basisbudgettet indarbejdes i budgetforslaget med modpost på "Kommunekassen" – da hovedparten af disse ændringer vil blive modsvaret af ændringer i bloktilskuddet.

Dokumentation for ændringerne udarbejdes af fagafdeling i samarbejde med Økonomi og Løn.

Til brug for udvalgenes behandling af deres budget opsamles samtlige ændringer på en oversigt. Denne plus beskrivelser af ændringerne forelægges de enkelte udvalg.

Forsyningsvirksomhed

Følgende områder er kategoriseret som forsyningsvirksomhed:

Konto 1.60-1.66   Affaldshåndtering

Budgetforslag for drift og anlæg udarbejdes og fremsendes fra udvalget til behandling i Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Anlæg, skattefinansieret

Det i budget 2016 optagne anlægsbudget 2017-2020 prisreguleres og medtages forlods. År 2020 sættes – hvor det er relevant - lig med år 2019.

Konto 7, Renter, tilskud, udligning, skatter

Udarbejdes dels på grundlag af kendte fremtidige udgifter/indtægter, dels på grundlag af skøn.

Konto 8, Balanceforskydninger

Udarbejdes dels på grundlag af kendte fremtidige udgifter/indtægter, dels på grundlag af skøn.

Udvidelser/ reduktioner – drift og anlæg

Økonomi og Løn indkalder forslag fra afdelinger og institutioner til behandling i fagudvalgene.

Såfremt udvalget vil imødekomme et forslag, skal kompenserende besparelse/merindtægt anvises indenfor udvalgets eget område. Herefter kan ændringen lægges på plads i budgetforslaget.

Økonomi og Løn ajourfører løbende – for hvert udvalg - en oversigt med:

- hvilke nye opgaver/budgetbeløb der er lagt ind i budgettet,
- hvilke der er taget ud og
- hvilke opgaver der ikke er fundet plads til, men som et flertal i udvalget gerne ser indarbejdet i det fremtidige budget.

Kun forslag der opnår flertal i udvalget sendes videre til prioritering.

Herudover vil anlægsprojekter budgetteret i tidligere år, som ikke er igangsat, blive medtaget til fornyet prioritering via fagudvalg og budgetseminaret.

Udvalgene fremsender forslagene til orientering for relevante MED-udvalg.

Den politiske proces

- Marts: Udvalgsformænd introduceres til budgetdirektivet/-processen på møde forud for den egentlige budgetbehandling i udvalgene.
- Maj: Byrådet præsenteres på budgettemadagen for oplæg til besparelse på 20 mio. kr.
- Ultimo juni: Udvalgene har prioriteret indenfor eget område og fremsender et basisbudget i balance med opgørelse over hvilke opgaver/budgetbeløb, der som noget nyt er taget med ind i budgettet, hvilke der er taget ud og hvilke opgaver der ikke er fundet plads til – men som et flertal i udvalget reelt ønsker medtaget.
- I august behandler Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget udvalgenes budgetreduktioner og forslag til udvidelser. Her aftales hvad der skal med til det kommende budgetseminar.
- Budgetseminaret i august vil således behandle dels udvalgenes prioriteringer og dels de fremadrettede tiltag.
- Efter budgetseminaret i august: Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget udarbejder et budgetforslag til Byrådets 1. behandling.
- I september mødes Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget med henblik på at få budgettet på plads ved Byrådets 2. behandling.

Byrådsseminarer mv.

Den 30. maj 2016 afholdes en budgettemadag med henblik på at sætte fokus på en række politikområder, drøftelse af omstillingsmuligheder og prioritering mv.

Byrådet afholder 25.-26. august 2016 et to-dages seminar for endelig afklaring af budgetforslagets indhold. Det samlede resultat sendes til godkendelse i Byrådet af Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Budgetbemærkninger

Budgetbemærkninger 2017 for drift, renter, balanceforskydninger og finansiering udarbejdes for de enkelte politikområder.

Flerårsbudgetter

Følgende områder fremskrives fra 2017 til 2020 med den i henhold til Struer Kommunes befolkningsprognose forventede befolkningsudvikling:

- Børnepasning
- Folkeskoler
- Ungdomsskolen
- Sundheds- og ældreområdet
- Sundhedsplejen
- Den Kommunale Tandpleje

Den/det ved fremskrivningen beregnede stigning/fald optages i budgettet på en særskilt konto - benævnt: Økonomisk konsekvens af forventede ændringer i folketallet. Omplacering af de her optagne beløb besluttet af Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Øvrig drift fremskrives uden realvækst/-fald.

Økonomi og Løn er ansvarlig for fremskrivningen.

Orientering af Hovedudvalg og lokaludvalg

Orientering om budgetarbejdet sker i flere omgange:

1. Hovedudvalget orienteres af Formanden.
2. Lederne af de decentrale afdelinger og institutioner orienterer lokaludvalgene om den administrative og udvalgsrådsdel af budgetarbejdet - frem til tidspunktet for Byrådets prioriteringsseminar.
3. CenterMED orienteres af centerchefen for området - i samarbejde med Økonomi og Løn.
4. Resultatet af Byrådets prioriteringsseminar udsendes af Økonomi og Løn til Hovedudvalget og relevante lokaludvalg.

Tidsplan

<u>Dato</u>	<u>Opgave</u>
03.02.2016	Direktionen behandler forslag til Budgetdirektiv 2017.
12.02.2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget behandler forslag til budgetdirektiv 2017.
22.02.2016	Til brug for byrådets medlemmer, direktion m.fl., startes Elektronisk Budgetmappe 2017-2020 op – og dokumenter indlægges efterhånden som de er klar. I første omgang vil der kunne ses: <ul style="list-style-type: none"> • Budgetdirektiv 2017 Der vil efterfølgende blive konkret udmeldt hvordan dokumenterne tilgås.
18.03.2016	Information om Budgetdirektiv 2017 på storledermøde.
Marts 2016	Udvalgsformænd introduceres til processen.
Marts-juni 2016	Budgetbehandlinger i fagudvalgene og Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget. Udvalgenes forslag sendes til orientering for relevante sektorudvalg/medudvalg.
20.05.2016	Sidste frist for indsendelse af forslag til udvidelser og reduktioner fra afdelinger og institutioner til Økonomi og Løn.
30.05.2016	Budgettemadag for Byrådet med fokus på udvalgte politikområder og målsætningsområder. Endvidere forelægges direktionens forslag til driftsbesparelser.
Primo juni 2016	Orientering i MED, Handicapråd og Ældreråd om forslag fremlagt på budgettemadagen.
14.06.2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget behandler budgetforslag (DRIFT og ANLÆG) vedrørende forsyningsvirksomhed samt fælleskommunale aktiviteter mv.
23.06.2016	Følgende ajourført budgetmateriale indlægges i den elektroniske budgetmappe: <ul style="list-style-type: none"> • Basisbudget, drift • Investeringsoversigt
August	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget mødes for at se på udvalgenes forslag. Her udtages områder til mere principiell og politisk drøftelse på det kommende budgetseminar.

23.08.2016	De aktuelle økonomiske forventninger til 2017-2020 forelægges Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget: <ul style="list-style-type: none"> • Resultatopgørelse • Skattegrundlag og generelle tilskud - selvbudgettering eller statsgaranti • Investeringsoversigt • Ændringer besluttet i udvalgene
25.-26.08.2016	Budgetseminar for Byrådets medlemmer m.fl.
30.08.2016	Resultatet fra Byrådets budgetseminar indlægges i den elektroniske budgetmappe - til orientering for Byrådets medlemmer, Direktionen mv. Endvidere udsendes materialet til Hovedudvalg og sektorudvalg/medudvalg.
August 2016	Handicapråd og Ældreråd høres i forhold relevante sager i forbindelse med fagudvalgenes behandling af budget 2017.
Ultimo august 2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget mødes efter budgetseminaret og drøfter resultatet fra budgetseminaret.
August/september 2016	Storledermøde med orientering om status på budgetarbejdet. Hovedudvalget inviteres.
09.09.2016	Budgetforslag udsendes.
09.09.2016	Budgetbemærkninger 2017 for drift, renter, finansforskydninger og finansiering lægges på Intranettet til orientering for bl.a. byrådets medlemmer, Direktionen mv.
07.09.2016	Hovedvalget orienteres om status på budgetarbejdet.
12.09.2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget sender budgetforslag 2017-2020 til Byrådets 1. behandling.
20.09.2016	Byrådets 1. behandling af budget 2017-2020.
30.09.2016	Sidste frist for indlevering af ændringsforslag inden kl. 12.
Ultimo september 2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget mødes med henblik på at få budgettet på plads ved Byrådets 2. behandling.
04.10.2016	Økonomi- og Arbejdsmarkedsudvalget sender budgetforslag 2017-2020 til Byrådets 2. behandling.
11.10.2016	Byrådets 2. behandling og vedtagelse af budget 2017-2020.
13.10.2016	Hovedudvalget og Storledermødet orienteres om det vedtagne budget.